

دانشگاه فرهنگیان
سازمان مرکزی
سال ۱۴۰۰
انتشارات دانشگاه فرهنگیان

اهدایی، غیرقابل فروش

اهدایی
غیرقابل فروش

تاریخ تربیت معلم در ایران (استان چهارمحال و بختیاری)

طرح و ایده

دکتر حسین خنیفر

استاد دانشگاه تهران و رئیس دانشگاه فرهنگیان

ناظر علمی طرح

دکتر شهرام یوسفی فر

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

مؤلف

دکتر اصغر شهبازی

عضو هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان استان چهارمحال و بختیاری

سرشناسه: شهبازی، اصغر، ۱۳۵۴ -
 عنوان و نام پدیدآور: تاریخ تربیت معلم در ایران (استان چهارمحال و بختیاری) / مؤلف اصغر شهبازی؛ ناظر علمی طرح شهرام یوسفی فر؛ طرح و ایده حسین خنیفر؛ سرویراستار علمی محمدرضا روزبهانی؛ ویراستار علمی فیروز آزادی؛ ویراستار ادبی شبنم رضا.
 مشخصات نشر: تهران: دانشگاه فرهنگیان، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۱۳۴ ص.؛ نقشه (کلیکی)، جدول، عکس.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۴۶۱۸۸-۱۸-۶
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع: تربیت معلم -- ایران -- چهارمحال و بختیاری -- تاریخ
 موضوع: History -- Training of -- Iran -- Chaharmahal va Bakhtiari (Province) Teachers -- تاریخ
 موضوع: دانشگاه ها، مدارس عالی، معلمان -- ایران -- چهارمحال و بختیاری -- تاریخ
 موضوع: History -- Teachers colleges -- Iran -- Chaharmahal va Bakhtiari (Province) -- تاریخ
 شناسه افزوده: یوسفی فر، شهرام، ۱۳۴۸ -
 شناسه افزوده: خنیفر، حسین، ۱۳۴۸ -
 شناسه افزوده: آزادی، فیروز، ۱۳۳۶ -، ویراستار
 شناسه افزوده: روزبهانی، محمدرضا، ۱۳۳۶ -، ویراستار
 رده بندی کنگره: LB۱۷۳۱
 رده بندی دیویی: ۳۷۰/۷۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۴۶۱۸۸

دانشگاه فرهنگیان
 معاونت مرکزی
 سال ۱۴۰۰

انتشارات دانشگاه فرهنگیان

تاریخ تربیت معلم در ایران: استان چهارمحال و بختیاری

طرح و ایده: دکتر حسین خنیفر

مؤلف: دکتر اصغر شهبازی

طرح و ایده: دکتر حسین خنیفر

ناظر علمی طرح: دکتر شهرام یوسفی فر

سرویراستار علمی: دکتر محمدرضا روزبهانی

ویراستار علمی: دکتر فیروز آزادی

ویراستار ادبی: شبنم رضا

طراح جلد: مجتبی بابائیان

صفحه آرا: حسن موسوی

سال و نوبت چاپ: اول، بهار ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۴۶۱۸۸-۱۸-۶

تمامی حقوق مربوط به انتشار این اثر برای ناشر محفوظ و نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

نشانی: تهران، شهرک قدس، بلوار شهید فرحزادی، خیابان تربیت معلم،

دانشگاه فرهنگیان، کد پستی ۱۹۳۹۶۱۴۴۶۴

نشانی پایگاه اینترنتی دانشگاه: <https://cfu.ac.ir>

تلفن: ۸۷۷۵۱۲۶۸

دربارهٔ مجموعه

سال ۱۳۹۷ ش. یکصدمین سالگرد تأسیس تربیت معلّم در ایران بود و برای گرامی داشت این رویداد دوران ساز، بارهنمود ریاست دانشگاه و مشارکت مجدانه و خستگی ناپذیر دست‌اندرکاران، برنامه‌های مختلفی به اجرا درآمد. از جمله این برنامه‌ها طرح تألیف مجموعه کامل تاریخ تربیت معلّم در ایران و نیز تدوین اسناد تاریخی تربیت معلّم در ایران بود. از این رو مقرر شد هر یک از شعب استانی دانشگاه فرهنگیان مأموریت تدوین آن بخش از تاریخ تربیت معلّم استان خود را که عمدتاً تولید آن با آموزش و پرورش بوده، برعهده گیرد. سرانجام پس از حدود دو سال تلاش‌های همکاران دانشگاه در استان‌های کشور، به شکل ۳۱ جلد کتاب تألیف و منتشر شد. گردش کار این طرح کلان چنین بود: برنامه ریزی‌های مالی و اداری در معاونت پژوهش انجام و یک ناظر علمی برای طرح تعیین گردید تا مراحل استانداردسازی و کنترل کیفی روند پژوهش و تألیف کتاب‌ها، صورت گیرد. در هر استان مجری و همکاران طرح با نظر مدیریت امور پردیس‌های هر استان تعیین و مراحل مختلف پژوهش و گردآوری اسناد و مدارک مکتوب و شفاهی آغاز شد و سپس تدوین متن، در طول حدود دو سال به انجام رسید.

روند پژوهش و تألیف کتاب‌ها با دشواری‌های خرد و کلان روبه‌رو بود. فقدان اسناد و مدارک مورد نیاز، از بین رفتن بخشی از بایگانی‌های مراکز، تغییرات تقسیمات کشوری، درگذشت یا در دسترس نبودن برخی از پیشکسوتان، جابجایی‌های مکرر مکان مراکز، ادغام‌ها یا انحلال مراکز و بسیاری عوامل دیگر شرایط دشوار و گاه بغرنجی را در مسیر دسترسی به اطلاعات ضروری و روند کارها ایجاد می‌کرد. اما هر چه بود کوشش‌های خستگی ناپذیر همکاران معاونت پژوهش و

فناوری دانشگاه، رؤسای استان‌ها، مجریان طرح و همکاران آنان سبب شد نتیجه کار به صورت کتاب‌های حاضر به ثمر نشیند.

بدون تردید پژوهش در موضوع حاضر که فاقد پیشینه قبلی و اطلاعات مورد نیاز بود، بسیار طاقت‌فرسا و با مسائل عدیده مواجه می‌گردید. چنانچه امکان مصاحبه با پیشگامان مراکز تربیت معلم، دسترسی به اسناد و مدارک ضروری میسر می‌شد، نتیجه کار بسیار متفاوت‌تر از برون‌داد موجود می‌بود. از این رو دستاورد کنونی بازتاب بسیاری از محدودیت‌ها و مشکلات لاینحلی بود که در برابر انجام این مهم وجود داشت. در این جا از همه پیش‌کسوتان و دست‌اندرکاران امور مراکز تربیت معلم در استان‌های کشور استدعا داریم برای تکمیل و افزایش اطلاعات و دقیق‌تر کردن مطالب این مجموعه، یاری‌رسان مؤلفان و مجریان محترم این طرح ارزشمند باشند. امید داریم پیشنهادات و تذکرات ارزشمند محققان و خوانش‌گران تاریخ تربیت معلم در استان‌های مختلف، شرائط تکمیل محتوای این کتاب‌ها و رفع کاستی‌ها و کمبودهای راه یافته در آن باشد. ناگفته پیداست در شرایط نبود اسناد و مدارک ضروری برای پژوهش در این موضوع، اسناد و مدارک خصوصی افراد دست‌اندرکار مراکز، بسیار راه‌گشا خواهد بود. بی‌تردید در بازنشر این مجموعه، این معاونت و مؤلفان محترم کتاب‌ها، از همه یاری‌هایی که به هدف تقویت متن این کتاب‌ها صورت گیرد، استقبال کرده و در اصلاح و تکمیل مطالب از آن‌ها بهره خواهد برد.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فرهنگیان

فهرست مطالب

گفتار ریاست دانشگاه فرهنگیان کشور	۱۵
دیباچه معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فرهنگیان	۱۷
سخن سرپرست مدیریت امور پردیس های استان چهارمحال و بختیاری	۱۹
مقدمه	۲۱
فصل اول: معرفی استان چهارمحال و بختیاری	۲۵
۱-۱. معرفی استان	۲۷
۱-۱-۱. جغرافیای استان	۲۷
۲-۱-۱. پیشینه تاریخی	۳۰
۳-۱-۱. اقوام و زبان	۳۱
۴-۱-۱. موقعیت اجتماعی و اقتصادی	۳۱
۵-۱-۱. موقعیت فرهنگی	۳۲
۲-۱. تاریخچه تعلیم و تربیت در استان	۳۲
۳-۱. آموزش و پرورش استان در آینه آمار	۳۴
۴-۱. معرفی شهرستان های استان	۳۶
۱-۴-۱. شهرکرد	۳۶
۲-۴-۱. شهرستان بروجن	۳۷
۳-۴-۱. شهرستان لردگان	۳۸
۴-۴-۱. شهرستان فارسان	۳۹
۵-۴-۱. شهرستان اردل	۴۰

- ۴۱..... ۶-۴-۱. شهرستان سامان
- ۴۱..... ۷-۴-۱. شهرستان کیار
- ۴۲..... ۸-۴-۱. شهرستان بن
- ۴۲..... ۹-۴-۱. شهرستان کوهرنگ

فصل دوم: روند تأسیس دانشسراها و مراکز تربیت معلم در ایران و استان..... ۴۵

- ۴۷..... ۱-۲-۱- سیر تحول تربیت معلم در ایران
- ۴۷..... ۱-۱-۲- مقدمه
- ۰۵..... ۲-۱-۲- دارالمعلمین
- ۱۵..... ۳-۱-۲- دارالمعلمیات
- ۲۵..... ۴-۱-۲- از دارالمعلمین عالی تا دانش سرای عالی
- ۵۳..... ۱-۴-۱- قانون تربیت معلم
- ۴۵..... ۵-۱-۲- از دارالمعلمیات تا دانش سرای دختران
- ۵۴..... ۶-۱-۲- از اصلاح تا انحلال دانش سرای عالی
- ۵۶..... ۷-۱-۲- تربیت معلم در دهه چهل
- ۵۶..... ۱-۷-۱- مراکز تربیت معلم ابالتی و ولایتی
- ۵۷..... ۲-۷-۱-۲- مراکز تربیت معلم حرف روستایی
- ۵۷..... ۳-۷-۱-۲- دانشگاه سپاهیان انقلاب
- ۵۸..... ۴-۷-۱-۲- دانشسرای دوره تحصیلی راهنمایی
- ۹۵..... ۸-۱-۲- تربیت معلم بعد از انقلاب اسلامی
- ۶۰..... ۹-۱-۲- نتیجه گیری
- ۶۲..... ۲-۲- تأسیس و استقرار مراکز تربیت معلم در استان چهارمحال و بختیاری
- ۶۳..... ۱-۲-۲- دانشسراهای عشایری در استان
- ۶۳..... ۱-۲-۲- دانشسرای عشایری پسران، شهرکرد
- ۶۶..... ۲-۲-۲- دانشسراهای روستایی در استان
- ۶۶..... ۱-۲-۲-۲- دانشسرای تربیت معلم روستایی پسران، فرخ شهر
- ۶۶..... ۳-۲-۲- دانشسراهای مقدماتی در استان
- ۶۶..... ۱-۳-۲-۲- دانشسرای تربیت معلم مقدماتی دختران شهرکرد
- ۶۸..... ۲-۳-۲-۲- دانشسرای تربیت معلم مقدماتی پسران بروجن
- ۷۰..... ۳-۳-۲-۲- دانشسرای تربیت معلم مقدماتی پسران شهید هاشمی نژاد فرخ شهر
- ۷۲..... ۴-۳-۲-۲- دانشسرای تربیت معلم مقدماتی دختران فاطمه زهرا فرخ شهر
- ۷۳..... ۵-۳-۲-۲- دانشسرای تربیت معلم مقدماتی پسران باقریه بروجن و گندمان
- ۷۴..... ۶-۳-۲-۲- دانشسرای تربیت معلم مقدماتی پسران فارابی فارسان و جوتقان
- ۷۵..... ۷-۳-۲-۲- دانشسرای تربیت معلم مقدماتی پسران شهید مطهری لردگان